

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Alfaskolan 2019/2020

Förskoleklass, åk 1-6 och fritidshem

Innehållsförteckning

Inledning	s.3
Verksamhetsformer	s.4
Diskriminering och annan kränkande behandling	s.5
Diskrimineringsgrunder	s.7
Främjande insatser	s.9
• Genusperspektiv	
• Elevdemokrati	
• Trygghet och trivsel	
• Elevcoacher	
• Trygghetsteamet	
• Elevhälsoteam	
• Rastvärdskap	
Kartläggning och analys	s.13
Förebyggande åtgärder	s.14
Rutiner vid kränkande behandling	s.15
Bilaga 1 (trygghetsrapport F-2)	s.17
Bilaga 2 (trygghetsrapport åk 3-6)	s.18
Bilaga 3 (elev i konflikt)	s.19

Inledning

Alfaskolan tar emot elever från många olika kulturer och pedagogerna uppmuntrar till möten mellan olika människor och kulturer. Vi uppmärksammar de lik- och olikheter i de kulturer som finns på skolan. Alfaskolan har fritidshem och är en F-6 skola.

Grundläggande för allt vårt arbete på Alfaskolan är att alla människor har lika värde. Nolltolerans mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande handlingar skall genomsyra verksamheten.

Alla som arbetar inom skolan ska ha ett respektfullt bemötande och bidra till en miljö där alla (elever, personal och föräldrar) känner sig välkomna och inkluderade. Vår ambition är att behandla alla utifrån var och ens förutsättningar.

Vi arbetar medvetet med att stärka förmågan hos alla barn/elever att fungera i ett demokratiskt samhälle.

Alla vuxna i skolan har ett gemensamt ansvar för barnens och elevernas välbefinnande. Vi utgår från Fagersta kommuns värdegrund STAR (samarbete, trygghet, ansvar och respekt).

Relationer och bemötande är nyckelord och en viktig del för den totala måluppfyllelsen på vår skola.

Verksamhetsformer

Förskoleklass, grundskola 1-6 och fritidshem.

Ansvarig

Rektor, Ulrica Junno

Giltighet

2019-08-15 t o m 2020-08-15

Delaktighet

Eleverna är delaktiga i kartläggningar gällande trygghet, trivsel och mående. Eleverna fyller i enkäter – trygghetsrapporter samt kartläggning över skolmiljö. Eleverna i F-6 har klassråd, elevråd och matråd. Fritidshemmen har fritidsråd. Elever i åk 5 och 6 kan ansöka om att bli Alfafixare.

Vårdnadshavare får fortlöpande information om det pågående arbetet genom information på föräldramöten, deltagande i skolans föräldraråd samt via IUP samtal. Skolan använder plattformen Infomentor där vårdnadshavare också kan ta del av information såsom veckobrev etcetera.

All personal i skolan skall vara väl förtrogen med planen och har ansvar för att följa denna samt hålla sig uppdaterad.

Elevcoacherna ansvarar för elevråd samt matråd. Klasslärare ansvarar för klassråd samt att genomföra trygghetsrapporter och kartläggning tillsammans med eleverna. Dessa rapporter/kartläggningar lämnas sedan till trygghetsteamet som sammanställer och ger förslag på insatser.

Förankring av plan

Aktualiseras vid terminsstart för personal och elever. Planen presenteras för vårdnadshavare vid föräldramöten.

Från 2009 gäller lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Denna lag innebär att diskriminering på grund av kön, etniskt tillhörighet, religion, sexuell läggning och funktionshinder förbjuds i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg, grundskola, särskola, gymnasieskola samt inom vuxenutbildningar

Alfaskolan i Fagersta ska varje år beskriva sitt arbete mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling i en plan, i enlighet med 3 kap. 16§ diskrimineringslagen och 6 kap. 8§ skollagen.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder.

Indirekt diskriminering

Att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med ett visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsvariation, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Att en person med funktionsvariation missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsvariation som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och, med hänsyn till ekonomiska och praktiska förutsättningar, andra omständigheter av betydelse.

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga” eller ”homosexuella” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora” eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Annan kränkande behandling

Ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker en elevs värdighet. Kränkande behandling kan till exempel vara:

- Om någon skickar elaka mail eller sms, är elak på sociala medier.
- Om någon upprepade gånger blir retad för något
- Om någon inte får vara med de andra
- Våld, som slag, sparkar, knuffar och hot

Om kränkningar sker flera gånger brukar det ibland beskrivas som mobbning.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. Det kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

De sju grunder som omfattas av diskrimineringslagen är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej” (diskriminering)
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. (Trakasserier pga kön)
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. (Sexuella trakasserier)

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Exempel på händelser:

- Ali blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. (Trakasserier)
- Kim som klär sig i kjol och klänning blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Kim är för mycket kille för att få gå in där. (Trakasserier)

Etnisk tillhörighet

Nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter. Exempel på händelser:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. (Diskriminering)
- Maria är bäst i klassen på svenska, hon är aktiv på lektionerna och är aktiv på lektionerna. Läraren vill inte ge Maria högsta betyg då svenska inte är hennes modersmål. (Diskriminering)

Religion eller annan trosuppfattning

Religion eller annan trosuppfattning, exempelvis muslimer, kristna, buddister eller ateister. Det är förbjudet att diskriminera på grund av religion eller tro.

Kristendom och islam är exempel på religioner. En annan trosuppfattning kan vara ateism. Den som är ateist tror inte på någon Gud alls. Exempel på händelser:

- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. (Trakasserier)
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. (Diskriminering)

Funktionsvariation

varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Exempel på händelser:

- Patrik som har ADHD blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still, han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet". (Diskriminering och trakasserier)

Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas om en människa blir kär i män, kvinnor eller både män och kvinnor.

- Den som blir kär i en person av samma kön kallas homosexuell.
- Den som blir kär i en person av motsatt kön kallas heterosexuell.
- Den som blir kär i både män och kvinnor kallas bisexuell.

Du får inte behandla en människa annorlunda på grund av vem hon/han blir kär i. Det är diskriminering.

Ålder

Ålder berättar hur gammal en människa är, hur många födelsedagar man haft.
Du får inte behandla en människa annorlunda på grund av hennes ålder.
Det kan vara diskriminering.

Främjande insatser

Alfaskolans mål är att jobba med elevernas normer och attityder kring diskriminering, funktionshinder, religion, kön, etniska och kulturella skillnader samt sexuell läggning. Vi vill skapa ett klimat bland eleverna där olikhet är något positivt och där man vågar stå för den man är. Detta gör vi genom att alla elever behandlas lika och erbjuds lika möjligheter och stöd utifrån behov och förutsättningar.

Genusperspektiv

På Alfaskolan eftersträvar vi ett öppet klimat där alla har lika värde, oavsett kön eller sexuell läggning. Alla ska ha rätt att se ut och vara som de vill samt älska vem de vill. Målet är att jobba aktivt för att öka medvetenheten hos personal och elever om genusfrågor.

Alfaskolans bibliotekarie har medvetet valt att köpa in litteratur från förlaget ”olika förlag” där man arbetar för att komma ifrån stereotyper. Bibliotekarien köper medvetet in litteratur och annat material för att bredda normerna.

Elevdemokrati

Under leken i förskoleklass har eleverna stort inflytande över vad de vill göra. Eleverna har haft så mycket inflytande som de kan ha för sin mognad och förmåga. Pedagogerna försöker lyssna in och ta tillvara elevernas intressen så mycket som möjligt.

År F-6 har klassråd 1-2 gånger i månaden och varje klass har två elevrådsrepresentanter med under elevrådet som är var 3:e vecka. Fritidshemmen har fritidsråd en gång i veckan. En gång per termin har Alfaskolan ett matsalsråd där skolans elever har möjligheter att framföra olika synpunkter som tagits upp i de olika klasserna vilket elevrådsrepresentanterna vidarebefordrar till Alfaskolans kök.

Trygghet och trivsel

År 5-6 har möjlighet att söka till Alfafixarna vilket innebär att tillsammans med elevcoacher skapa en trygg miljö på skolans raster etcetera. Alfafixarna är med elevcoacherna på schemalagda tider ute i rastverksamheten. Genom detta får de äldre eleverna lära sig att vara bra förebilder för de yngre eleverna och att ta eget ansvar. Alfafixarna ansvarar tillsammans med elevcoacher för en fralldag en gång per läsår.

För att öka tryggheten i skolan och på skolgården har Alfaskolan rastvärdar och elevcoacher som är ute varje rast, samt före och efter skolan.

Elevcoacher

- Är ute på skolgården för att trygga upp innan skolan börjar, samt på eftermiddagarna när eleverna slutar. Detta för att skapa trygghet och relation med vårdnadshavare som hämtar/lämnar sina barn samt med eleverna.
- Ansvarar måndagar-torsdagar för att följa upp närvaro/frånvaro i åk F-6, fredagar ansvarar klasslärare för närvaro/frånvaro på fredagar. Detta är en del i det förebyggande arbetet och för att i ett tidigt skede gå in med adekvata insatser.
- Ansvarar för rastverksamhet mellan kl 09.30-13.20
- Kan vid behov ansvara för en mindre studiegrupp.
- Har temalektioner med åk 3-6 samt arbetar under ht med materialet ”bråka smartare” med samtliga elever i åk F-6.
- Ansvarar för kränkingsärenden samt ”elev i konflikt”.
- Är trygga vuxna som eleverna kan vända sig till.

Trygghetsteamet

I Alfaskolans trygghetsteam ingår samtliga elevcoacher, skolkurator samt skolsköterska.

- Trygghetsteamet träffas 1 gång/vecka för att bland annat sammanställa trygghetsrapporter, diskutera elevärenden, konflikt/-kränkingsärenden.
- Trygghetsteamet deltar och ingår i elevhälsoteamet.
- Planerar och följer upp eventuella åtgärder.
- Arbetar aktivt med att följa upp frånvaroarbetet.

Elevhälsoteamet

Enligt skollagen § 25 ”elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevers utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses”.

Elevhälsans uppdrag är att främja, förebygga och stödja elevers utveckling mot målen.

Elevhälsomöten sker två gånger i veckan fördelat på tre stycken 20 minuters pass per tillfälle. Passen är bokningsbara för personal. Vill man ha mer tid för samtal bokar man två pass.

En gång i månaden sker även ett utvidgat elevhälsomöte där, utöver de professioner som tidigare beskrivits ovan ingår i elevhälsan, även Skolläkare samt Skolpsykolog deltar.

Rastvårdskap

På Alfaskolan finns det mycket personal ute på rasterna vilket bidrar till en tryggare miljö. Detta är vad som ingår i ett rastvårdskap på Alfaskolan:

- Att bära en reflexväst, gärna med namn på så att alla elever ser att just du är till för deras skull.
- Samtala och lära känna eleverna som går på vår skola, både för din och elevernas skull.
- Hälsa på eleverna, passa på att lära dig vad eleverna heter.
- Cirkulera runt och se vad som händer.
- Lek gärna tillsammans med eleverna om tillfälle ges.
- Visa intresse för vad eleverna gör samt småprata med eleverna och se till att det märks att du är intresserad.
- Upprätthålla skolans värdegrund.
- Är tillgänglig för eleverna.
- Är alltid ute i tid då det är du som är rastvärd.
- Lyssna och var lyhörd om någon elev vill ha din uppmärksamhet.
- Förebygga att elever blir exkluderade.

Kartläggning och analys

- Enkät om trygghet och trivsel – se bilaga 1
- Kartläggning av otrygga områden på skolan – ”röda zoner”

Resultat och analys av trygghetsrapporter och röda zoner lå 2018-2019:

- Trygghetsrapporten används dels som verktyg när det gäller studiero, trygghet i omklädningsrum etcetera. Trygghetsteamet sammanställer trygghetsrapporterna varje månad och följer upp vad som framkommer i dessa. Trygghetsteamet har sett en positiv utveckling av resultatet på trygghetsrapporterna och eleverna upplevs tryggare och gladare för varje månad rapporterna görs.
- Röda zoner - eleverna fyller i en karta över skolgården och skolans lokaler på områden där de blivit utsatta eller upplevt sig otrygga. Detta görs i slutet av vårterminen.
- Här nämns olika platser för olika klasser, de platser som tas upp av flera klasser är:

Inomhus	Utomhus
Omklädningsrum	Fotbollsplanerna – samtliga
Matsalskön + toalett	Kingrutorna + bord
Toaletterna utomhus	Bakom sparven
	Skogen

Kartläggningen ger oss en indikation på vilka platser som upplevs otrygga. Nedan kommer några platser där de flesta av eleverna känner sig otrygga och där vi fått kännedom om varför dessa platser upplevs otrygga.

Många elever känner sig otrygga i omklädningsrummen pga den höga ljudnivån som uppstår och upplever att de är i en utsatt situation då många är obekväma med att blotta sig inför andra samt att de känner sig obekväma med att andra klasser kommer in när de duschar.

Man knuffas och trängs i matsalskön, vilket bidrar till att många känner sig otrygga.

Det som framkommer vad gäller toaletterna utomhus är att de är svåra att öppna dörrarna på, att man är rädd att bli inlåst.

Vid fotbollsplanerna, kingrutorna och bord uppstår konflikter gällande regler, vilket leder till en otrygg plats.

Åtgärd:

- All personal på Alfaskolan ska arbeta för att trygga upp skolmiljön för eleverna utefter vad som framkommit i kartläggningen av röda zoner. Rastvärdar skall cirkulera på skolgården och röra sig i de områden som eleverna känner sig otrygga i.
- Klasslärare kommer fortsättningsvis att ta eget ansvar för omklädningsrummen.

Förebyggande åtgärder

Arbetsätt och rutiner

Områden som berörs av åtgärden:

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål

Att alla känner sig välkomna och trygga på Alfaskolan.

Åtgärd

- All personal på Alfaskolan skall möjliggöra att alla känner sig välkomna och trygga på Alfaskolan. Ambitionen är att behandla alla utifrån var och ens förutsättningar oavsett vem det är.
- Trygghetsteamet arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande. Vi utreder och åtgärdar skyndsamt i möjligaste mån.
- Trygghetsteamet arbetar för hög närvaro och relationsskapande för att öka tryggheten bland eleverna och öka trivseln på skolan.
- Alfaskolan använder sig av rastvärdskap, vilket innebär att minst två stycken vuxna finns ute varje rast för att trygga upp för eleverna. Utöver dessa finns elevcoacher ute på skolgården under rasterna.
- Vi fortsätter att arbeta med röda zoner och trygghetsrapporter där även förskoleklasserna från och med höstterminen 2019 kommer att ingå.

Rutiner vid kränkande behandling

”Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ofta ett uttryck för makt och förtryck. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelser av kränkning alltid måste tas på allvar”.
(Skolverkets Allmänna råd och kommentarer 2006)

Arbetsgång vid kränkande behandling

1. Den personen som upptäcker att någon är utsatt för kränkande behandling tar kontakt med beteendevetare eller elevcoach. Beteendevetare eller elevcoach dokumenterar i dokumentet kränkande behandling och skickar vidare till huvudman.
 - Vad har hänt?
 - Vem/vilka har utsatts för kränkning?
 - När/var hände det?
 - Vem/vilka gjorde det?
 - Vem/vilka har sett eller vet vad som hänt?
2. Efter utredningen följer gemensamt samtal med berörda.
 - Berörda elever får föreslå åtgärder för att komma tillrätta med problemet.
 - Den/de åtgärder, som föreslås, antecknas för uppföljning och för att betona att skolan ser allvarligt på det som inträffat. Tid för uppföljning bestäms med berörda parter.
 - Är vuxen inblandad i kränkningen lämnas ärendet över till rektor.
 - Föräldrar informeras om vad som hänt berörda.
3. Uppföljning
 - Uppföljning sker enligt ovan bestämd tidsplan.
4. Om kränkningen fortsätter
 - Skolan kallar till möte med berörda föräldrar och elev.
 - Tillfällig placering i annan undervisningsgrupp inom samma skolenhet, 2-4 veckor.
 - Tillfällig placering inom annan skolenhet i överenskommelse med mottagande rektor, 2-4 veckor.
 - Avstängning helt eller delvis under pågående utredning om vilka åtgärder som kan vara nödvändiga för att rätta till problemen. Avstängning kan ske max en vecka och högst två gånger per termin.

Analys

Trygghetsteamet har under läsåret ht18vt19 tagit emot 2 stycken anmälningar angående kränkande behandling som lämnats vidare till huvudman i förvaltningen. Ärendena är fördelade på 4 pojkar och 1 flicka.

Ett ärende är avslutat och ett är pågående inför ht19

Arbetsgång vid elev i konflikt

Den vuxna som ser konflikten skall fylla i blanketten ”elev i konflikt” (se bilaga 2) och lämna till elevcoach. Vid behov skall den vuxna som ser konflikten kontakta vårdnadshavare för den utsatte eleven samt den som utsätter.

Trygghetsrapport För-Åk 2

Månad:

Namn:

Klass:

1. Känns det bra att komma till skolan?

2. Har du någon att vara med på rasterna?

3. Känner du dig trygg och säker på skolan?

4. Har någon varit dum mot dig i skolan denna månad?

5. Såhär trivs jag i min klass.

Trygghetsrapport åk 3-6

Månad:

Namn:

Klass:

1. Känns det bra att komma till skolan?

2. Har du någon att vara med på rasterna?

3. Känner du dig trygg och säker på rasterna?

4. Har någon retat/slagit/sparkat/knuffat dig i skolan under denna månad?

Ja:

Nej:

Vem?

5. Hur känns det i omklädningsrummet på idrotten?

6. Är det arbetsro på lektionerna?

7. Får du tillräckligt med hjälp av dina lärare för att klara av skolarbetet?

8. Finns det någon vuxen på skolan som du kan berätta saker för?
(T. ex om någon är dum mot dig eller någon annan)

Elev i konflikt

Datum _____ Namn _____ Klass _____
Den som utsätter

Dag: Må Ti On To Fr

Ämne: Ma Sv Eng No So Bild
 Musik Hemk. Idrott Slöjd Rast

Plats: Klassrum korridor pingisbord fotbollsplan skogen
 omklädningsrum toaletter ”sandlådan”

Övrigt _____

Tid: _____

Vad hände?

- Tog något från någon annan
 - Knuffats
 - Slagits
 - Sparkat
 - Spottat
 - Rivit
 - Bitit
 - Skrikit
 - Ej följt ”gällande” regler
 - Avvikit från klassrummet
 - Avvikit från skolan
 - Hållit fast någon
- Hotat
 - Sagt ”kränkande” saker till någon /
retats:
Hudfärg
Religion
Kön
Utseende
Funktionshinder
Familj
Svårigheter
Annat _____

Övrigt:

Vem/vilka är utsatta?

Namn _____

Namn _____

Namn _____

Namn _____

Vem/ vilka upptäckte händelsen?

Åtgärder:

- Samtal med aktuell elev
 - Samtal med den utsatte / åskådare
 - Samtal med vårdnadshavare
-
- Kontakt med berörda klasslärare
 - Överenskommelse med aktuell elev
 - Anmälan till trygghetsgruppen
 - Polisanmälan
 - Övrigt _____

Övrigt

Ansvarig vuxen: _____

Lämnas till klasslärare.

Kopia lämnas till beteendevetare/elevcoach som riktad mot klassen i slutet av varje månad.